కొన్ని దశాబ్దాలపాటు ఆకాశవాణిలో వివిధ హోదాల్లో పనిచేసిన అల్లంరాజు వెంకటరావు గారు 'సుధామ 'గా సాహితీ లోకంలో సుప్రసిద్ధులు. సుధామగారు కవి, రచయిత, వక్త, కాలమిస్ట్, కార్టూనిస్ట్, సాహితీ విమర్శకులు..! వృత్తి రీత్యానూ, ప్రవృత్తి రీత్యానూ ఆయన కలుసుకున్న, తెలుసుకున్న వ్యక్తుల గురించి, సందర్భాల గురించి ప్రతినెలా 'రేడియో జ్ఞాపకాలు 'గా మలచి మనకి అందిస్తున్నారు. సుధామగారి ఇ-మెయిల్ -

sudhama_51@yahoo.com

19

భార్యాభర్తలు ఇద్దరూ ఒకే ఆఫీసులో పనిచేయడం వల్ల కొన్ని సుఖాలూ ఉంటాయి, కొన్ని కష్టాలూ ఉంటాయి. పైగా ఇద్దరిదీ ఒకే హోదా అయితే, ఒక విధంగా - పనిచేయడంలో, ఇతరులు పోల్చి చూడడం కూడా ఉంటుంది. అదృష్టవశాత్తూ ఉషారాణికీ, నాకు కూడా పని విషయంలో అధికారులు ఏనాడూ వేలెత్తి చూపే విపత్కర పరిస్థితులు రాలేదు. ఇద్దరమూ పనిమంతులుగానే గుర్తించబడ్డాం. అయితే ఉష హడావుడి పడుతూ, పరుగులు పెడుతూ, చలాకీగా పనిచేసే ఉద్యోగిని అయితే, నేను కొంత సౌమ్యంగా, నెమ్మదస్తుడిగా, తీర్చిదిద్దినట్లు పనిచేసేవాడిగా అనుకునేవారు.

మా వివాహం నాటికి తను విజయవాడ ఆకాశవాణిలో డ్యూటీ ఆఫీసర్ అయితే, నేను హైదరాబాద్ కేంద్రంలో డ్యూటీ ఆఫీసర్ని. విజయవాడ డైరెక్టర్గా అప్పుడు శ్రీ పి. ఆర్. రెడ్డిగారు, హైదరాబాద్ డైరెక్టర్గా మిస్.లీలా బౌడేకర్ ఉన్నారు. మా నాన్నగారూ అమ్మా, మిత్రులు అనుకుంటుండడం వల్ల, ఒకసారి విజయవాడ వెళ్ళి, తనను చూసి మాట్లాడమని మిత్రులు కృష్ణారావ్, కామేశ్ కూడా గట్టిగా అని, వారే నాతో బాటు తోడుగా బయలుదేరి రాగా, 1984 డిసెంబర్ మూడు రాత్రి బయలుదేరి నాలుగోతేదీ విజయవాడ వెళ్ళాం. హోటల్లో దిగాం. కామేశ్, కృష్ణారావు అప్పుడు ఉషతో బాటువున్న ఆమె (పెంపుడు) తల్లిగారి దగ్గరకు వెళ్ళి దయాల్బాగ్లో మీరనుకున్న అబ్బాయి, అమ్మాయిని చూడడానికి వచ్చాడనీ, ఎటొచ్చీ ఇక్కడ ఇంటికి రానన్నాడనీ చెప్పి, ఉషతో మాట్లాడి సాయంత్రం తన డ్యూటీ అయ్యాక, 'కృష్ణా బ్యారేజి' దగ్గర మేం కలిసే ఏర్పాటు చేసారు. నేను మధ్యాహ్నం ఆకాశవాణికి ఫోన్ చేసినప్పుడు డ్యూటీలో ఉన్న తనే ఫోన్ ఎత్తింది. అప్పుడు క్రికెట్ మ్యాచ్ ఏదో జరుగుతూండడం వల్ల "స్కోర్ ఎంత" అని అడిగాను. రేడియోలో క్రికెట్ కామెంటరీ ప్రసారమవుతున్నప్పుడు, అప్పటికి ఇంకా టీవీ విస్తృతం కాలేదు కనక, చాలామంది స్కోర్ గురించి డ్యూటీ రూమ్కు ఫోన్ చేయడం

మిస్.లీలా బౌడేకర్

మామూలే! ఆట మీద ఆసక్తిలేకపోయినా, ఏ డైరెక్టరో ఫోన్ చేసి డ్యూటీ ఆఫీసర్ రేడియో మానిటర్ చేస్తున్నాడో లేదో తెలుసుకోవడానికైనా, 'స్కోర్' అడిగే అవకాశం ఉంది కనుక, శ్రద్ధపెట్టేవాళ్ళం! కానీ డ్యూటీ రూంలో ఇతర పనులూ, వేరే ఫోన్‌లు అటెండవుతూ, కంటిన్యూగా, అప్ టు డేట్ స్కోర్ ఫాలో కావడం అంత సులభమేమీ కాదు! ఉష నా గురించి వినడం, ఉదయం దినపత్రిక కాలంలో నా ఫోటో చూడడమూ ముందే జరిగిందట.

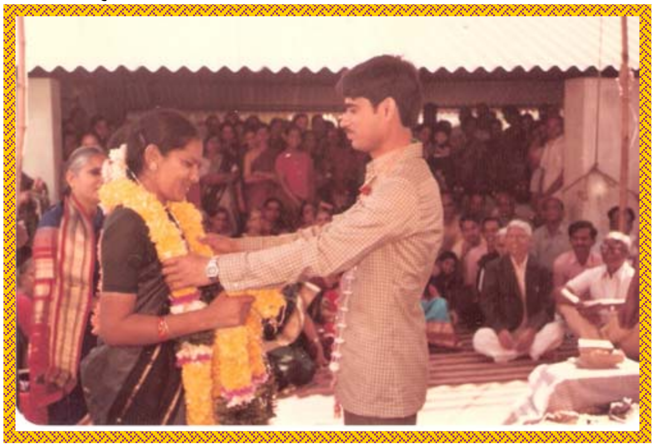

సరే! ఆ సాయంత్రం వాళ్ళింటి నుంచి కామేశ్ తనను తీసుకురాగా, కృష్ణారావూ, నేను కృష్ణాతీరం చేరాం. కామేశ్, కృష్ణారావ్, మేం ఇద్దరం మాట్లాడుకోవడానికి మమ్మల్ని వదలి, దూరంగా వెళ్ళారు. ఉష, నేను కృష్ణా బ్యారేజ్ మీద ఈ చివరనుంచి ఆ చివరి వరకూ నడుచుకుంటూ మాట్లాడుకున్నది - సగం ఆఫీసు కబుర్లే ముందు! నా ఆశలూ, ఆశయాల గురించీ, అభిరుచుల గురించి, జరిగిన నా వైఫల్యాల గురించీ తనకు చెప్పాను. ఆ తరువాత అంతా వాళ్ళింటికి వెళ్ళి వాళ్ళ అమ్మగారిని కూడా కలిసి, ఆ రాత్రే కృష్ణారావ్, కామేశ్, నేను హైదరాబాద్ తిరిగివచ్చాం. అమ్మా నాన్నగార్లకు వారికి నచ్చిన అమ్మాయిని నేను వివాహం చేసుకుంటానని చెప్పడం ఎంతో ఆనందం కలిగించింది. ఆ తరువాత పెద్దవాళ్ళు కలిసి మాట్లాడుకోవడం, ఎటువంటి ఆడంబరం లేకుండా, కట్నం ప్రమేయం లేకుండా, కొంతమేరకు సత్సంగ పద్ధతిలోనే, జనవరి 26, 1985న మా వివాహం కాకినాడలో జరిగింది. కొందరు సన్నిహిత మిత్రులు పెళ్ళికి తరలివచ్చారంతే! కేవలం పదిహేను రోజులు మాత్రమే సెలవు తీసుకుని, వివాహానంతరం వెంటనే బెంగుళూర్, మైసూర్ 'హనీమూన్' అన్నట్లుగా వెళ్ళివచ్చి, మా, మా ఉద్యోగాల్లో చేరిపోయాం! ఆరునెలలలోగా తనకు హైదరాబాద్ బదిలీ కాకపోతే, తను ఉద్యోగం మానేయాలని కూడా అనుకున్న సందర్భం ఉంది. మా హైదరాబాద్ డైరెక్టర్ లీలా బొడేకర్ గారు - నన్ను అభిమానించే డైరెక్టర్. ఆవిడే విజయవాడ డైరెక్టర్ పి.ఆర్.రెడ్డి గారితో మాట్లాడి, ఉషను హైదరాబాద్ బదిలీ చేయాలనీ చెప్పి, డైరక్టరేట్ నుంచి మూడు నెలలు తిరక్కుండానే, ఉషకు హైదరాబాద్ పోస్టింగ్ వచ్చేలా చూసారు. పి.ఆర్.రెడ్డిగారు కూడా ఉష పట్ల అభిమానం గలవారే.. డైరెక్టర్లు ఇద్దరూ, ముందు అవతలి వారు, మేం ఒకేచోట కలిసి పనిచేసే పోస్టింగులకోసం ప్రయత్నించాలని, ముందు ఎవరికి వారు పంతం పట్టినా, చివరకు లీలా బొడేకర్ - హైదరాబాద్‌లోనే ఉషకు పోస్టింగ్ ఆర్డర్లను పట్టుబట్టి రప్పించారు.

బెంగుళూర్, మైసూర్ లో

లీలా బొడేకర్ గారికి వివాహం కాలేదు. ఆవిడ 'స్పిన్‌స్టర్'(బ్రహ్మచారిణి)గానే ఉండిపోయింది. బొంబాయి నుంచి వచ్చిందావిడ. మరాఠీ మాతృభాష అనుకుంటా! కొంచెం పొట్టిగా, కొద్దిపాటి స్థూలంగా ఉండేవారు. కానీ పనిలో తెగదిట్ట. ముఖ్యంగా క్రమశిక్షణ, పని విషయంలో. డ్యూటీ రూం 'క్యూషీట్'లో, చేత్తో ఒక్క అక్షరం రాయడమనేది ఉండకుండా, అన్ని వివరాలూ పక్కాగా టైప్‌చేసి ఉండాలనేది ఆవిడ సిద్ధాంతం. ప్రోగ్రాం ఎక్జిక్యూటివ్‌లు అడ్వాన్స్‌గా పక్కా ప్లాన్ చేసుకుని, సమయానికి రికార్డింగులు, డబ్బింగులు చేసి, కార్యక్రమాల వివరాలు క్యూ షీట్ లో కచ్చితంగా టైప్ అయి ఉండేలా చూసుకోవడానికి, చాలా శ్రమించాల్సి వచ్చేది. చివరి నిముషం

మార్పులను ఆవిడ తేలిగ్గా తీసుకునేది కాదు ఓ రోజు ఉదయం డ్రైవర్ ఒకరు వేళకు రాలేదని తెలిసి, పదింటికి అతను వచ్చేవేళకు, ముందు తనే వచ్చి, 'మెమో'టైప్ చేయించి అతని చేతిలో పెట్టింది. అలాగని ఆవిడ కర్కోటకురాలేమీ కాదు. స్టాఫ్ తో సరదాగా ఉండడమూ, స్టాఫ్ ఫ్యామిలీస్‌తో పిక్నిక్‌లు ప్లాన్ చేయడమూ, ఆకాశవాణి క్లబ్‌ను యాక్టివ్‌గా ఉంచడమూ చేసేవారు! కానీ పని దగ్గర పనే! ఒకరోజు అనౌన్సర్ జ్యోత్స్న ఆవిడని రాత్రి భోజనానికి ఇంటికి పిలిస్తే వెళ్ళి, సరదాగా గడిపి, ఆ మర్నాడు మీటింగ్‌కు 'జ్యోత్స్న' అయిదునిముషాలు ఆలస్యంగా వస్తే, 'గెటౌట్' అన్న మనిషి లీలాబొడేకర్.

అలాగే - షిఫ్ట్ డ్యూటీ స్టాఫ్ వచ్చేవేళలూ, వెళ్ళే వేళలూ నిఘా వేసేవారు. సెక్షన్ స్టాఫ్, అడ్మిన్ వాళ్ళు ఎన్నింటికి వస్తున్నారో తెలుసుకోవడానికి, వరుసగా మూడురోజులు ఆకాశవాణి గేట్ ముందు కుర్చీ వేసుకు కూర్చుని, స్టాఫ్ ఆర్టిస్టులు ముఖ్యంగా.. సంగీతం, డ్రామా విభాగాల కళాకారులు పనివేళలు పాటించడంలోని అలసత్వాన్ని గుర్తించి, ఆవిడంటే భయపడేలా చేసింది! ఆవిడకు పెళ్ళికాలేదు కనుక - సంసారుల బాధలు తెలియవనీ, ఫ్యామిలీ ప్రాబ్లమ్స్ ఆవిడకు అర్థం కావనీ కామెంట్ చేసేవారు. కానీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ విషయంలో ఆవిడ కచ్చితంగా ఉండేది. క్లరికల్ స్టాఫ్‌లో - మరాఠీ కుర్రాడు 'కాంత్'ని ప్రోత్సహించి, డిగ్రీ పాస్ చేయించి, వాడికి అనౌన్సర్ ఉద్యోగం వచ్చేలా చేసిందావిడే! పనిచేయని కార్యక్రమ నిర్వహణాధికారులను వారికి తెలిసి వచ్చేలా, బదిలీలు చేయించిందీ, అదే సమయంలో పనిమంతులను ప్రోత్సహించిది కూడా ఆవిడే! నాగార్జున సాగర్ లో 'బాలల దినోత్సవం' ఏర్పాటు చేయించి, ఆహూతుల సమక్షంలోని ఆ కార్యక్రమానికి పాల్గొనే పిల్లలతో బాటు తానూ వచ్చి, నాగార్జున సాగర్ మ్యూజియం చూడడంలో, పడవ షికారులో కేరింతలు కొట్టిందీ ఆవిడే

డ్యూటీ ఆఫీసర్లను పొట్టిపేర్లతో పిలవడం ఆవిడకలవాటు. విద్యాలంకార్‌ను 'విద్యా' అనీ, దుర్గారాజ్‌ని 'దుర్గా'అని, నన్ను 'సుధా' అని, కళాకృష్ణని 'కళా' అని అలా మమ్మల్నందరినీ ఆడపేర్లతో పిలవడం ఆవిడకదో సరదా! డ్యూటీరూం సక్రమంగా పనిచేస్తే, డ్యూటీ ఆఫీసర్లకూ, అనౌన్సర్లకూ ఎలాంటి అసౌకర్యాలు లేకపోతే ట్రాన్స్‌మిషన్ సజావుగా, శ్రోతృజనరంజకంగా సాగుతుందని ఆవిడ విశ్వాసం! అందుకు తగ్గట్లు డ్యూటీ రూంకు ఇబ్బందులు కలగకుండా సహకరించేది. చివరి నిమిషం నిర్ణయాలు - డ్యూటీ ఆఫీసర్, ఢిల్లీ రిలే వంటి కార్యక్రమాల గురించి తీసుకోవడానికి స్వేచ్ఛనిచ్చి సమర్థించేది.. డ్యూటీ రూంలో అప్పుడు డ్యూటీ ఆఫీసర్లు పలు రిజిస్టర్ రాసి నిర్వహించవలసి వచ్చేది. S.O.S (తప్పిపోయినవారి వివరాల ప్రకటనల) రిజిస్టర్, డీవియేషన్ రిజిస్టర్ (వాణిలో పేర్కొన్నదానికి బదులు వేరేది ఏది వెళ్ళినా సరే!) వెదర్ రిజిస్టర్, ఆర్.ఎన్.ఛానల్ రిజిస్టర్, డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రామ్స్ రిజిస్టర్‌తో బాటు న్యూస్ రిజిస్టర్ కూడా ఉండేది. వార్తల్లోని ముఖ్యాంశాలను న్యూస్ రిజిస్టర్‌లో నమోదు చేయాల్సి ఉండేది. అడ్వైజ్ రిజిస్టర్లు వంటివీ ఉండేవి. రోజూ మీటింగ్ తరువాత, ఆ రిజిస్టర్లన్నీ డైరెక్టర్‌గారి టేబుల్ మీదకు చేరేవి. ఆవిడ క్లాసు పుస్తకాలు దిద్దినట్లు, వాటిని దిద్దడం మాకు ఆశ్చర్యం కలిగించేది! దుర్గారాజ్ ఇంగ్లీష్‌లో హెడ్‌లైన్స్ రాస్తే - ఆ విషయమూ, ఆ రాత కూడా అర్థమై చావవనుకునేది. 'ఫ్రెష్ ఫిట్టింగ్ బిట్వీన్ ఇరాన్ అండ్ ఇరాక్' అని ఏక వాక్య పంక్తి వార్తలు రాసినా - 'ఫైటింగ్'కు 'ఫిట్టింగ్'అని రాసి, ఆవిడకు చికాకు తెప్పించేవాడు. "నీ ఇంగ్లీష్ చదివితే దుర్గా! నా భాషపోయేట్లుంది" అని గోలపెట్టేది వాడితో. పొద్దున్న రాగానే, సాయంత్రం వెళ్ళేటప్పుడూ విధిగా డ్యూటీ రూముకు వచ్చి వివరాలు అడిగి, అందరూ వచ్చారా లేదా అని వాకబు చేసి, సాయంత్రం తాను ఎటయినా వెడుతూంటే, అది ముందే చెప్పి, రిలేలు ఇంపార్టెంట్‌వి ఏవయినా ఉంటే, డ్యూటీ ఆఫీసర్‌నే కార్యక్రమం బట్టి తననే నిర్ణయం తీసుకోమని హామీ ఇచ్చి, వెడుతూండేవారు. డైరెక్టర్ - మిస్ లీలా బొడేకరే మెప్పుపొందిన ఓ సందర్భం గుర్తుకు వస్తోంది.

(వచ్చే సంచికలో ఆ వివరాలు చెప్పుకుందాం!)

దూరదర్శన్ ఆర్టిస్ట్ సూరిబాబు డిజైన్ చేసిన మా పెళ్ళిశుభలేఖ

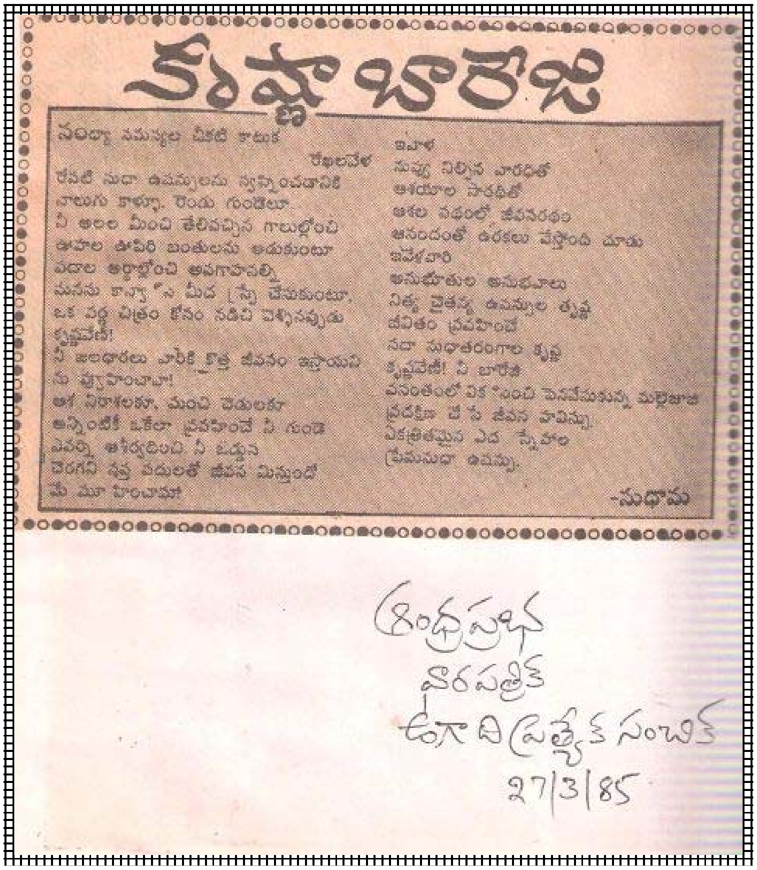

కృష్ణా బారేజి

సంధ్యా సమస్యల చీకటి కాటుక
రేఖలవేళ
రేపటి సుదా ఉదయాలను స్వప్నించడానికి
నాలుగు కాళ్ళూ, రెండు గుండెలూ
నీ అలల మీంచి తేలివచ్చిన గాలుల్లోంచి
ఆహాల ఊపిరి బంతులను అదుకుంటూ
పదాల అర్థాల్లోంచి అవగాహనల్ని
మనసు కాన్వాస్ మీద స్ప్రే చేసుకుంటూ
ఒక వర్ణ చిత్రం కోసం నడిచి వెళ్ళినప్పుడు
కృష్ణవేణీ!
నీ జలధారలు ఎంతో కొత్త జీవనం ఇస్తాయని
నే వూహించానా!
ఆ నిరాశలనూ, మంచి చెడులనూ
అన్నింటినీ ఒకేలా ప్రవహించే నీ గుండె
ఎవర్ని ఆకర్షించింది నీ ఒడ్డున
చెంగని నవ్వ పదులతో జీవన మిస్తుందో
మే మూ హించామా!

ఇవాళ
నువ్వు నిల్చిన వారధితో
ఆశయాల సారథితో
అకల పథంలో జీవనరథం
ఆనందంతో పరుగులు పెట్టింది చూడు
ఇవేళవారి
అనుభూతుల అనుభవాలు
నిత్య చైతన్య ఉదయాల తృష్ణ
జీవితం ప్రవహించే
సదా సుధాతరంగాల కృష్ణ
కృష్ణవేణీ! నీ బారేజి
వసంతంలో పెనవేసుకున్న మల్లెజాజి
ప్రదక్షిణ చేసే జీవన వాహిన్ని
ఏకత్రితమైన ఎద స్నేహం
ప్రేమసుధా ఉదయం.

-సుధామ

ఆంధ్రప్రభ
వారపత్రిక
ఉగాది ప్రత్యేక సంచిక
27/3/85

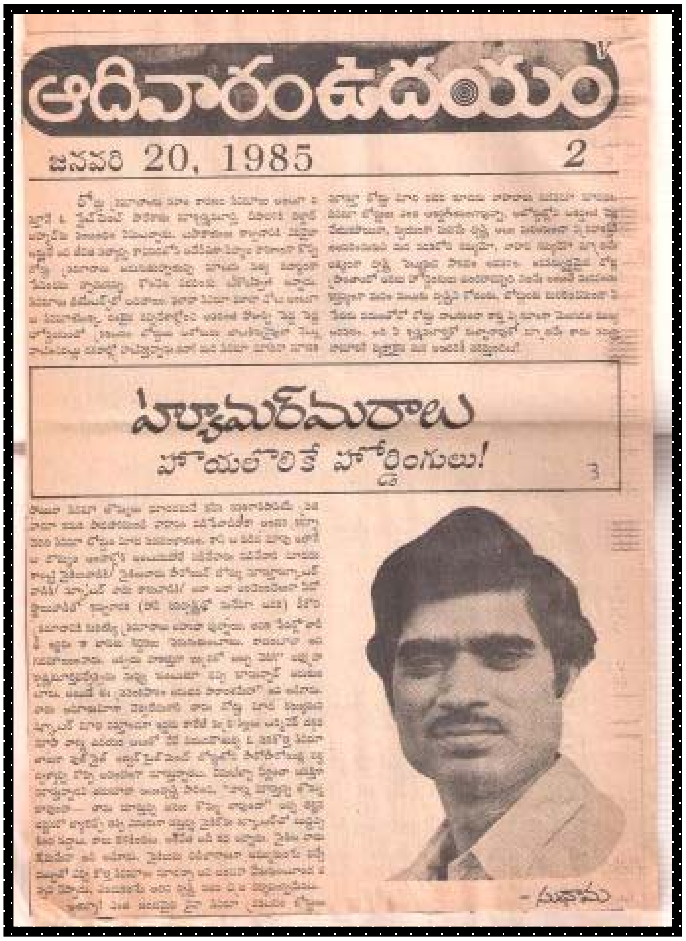

ఆదివారం ఉదయం

జనవరి 20, 1985 2

హ్యూమర్ మరాలు

హాయిలొలికే హోర్డింగులు!

-సుధామ

Click here to share your comments on this article